

टायर बंधारा

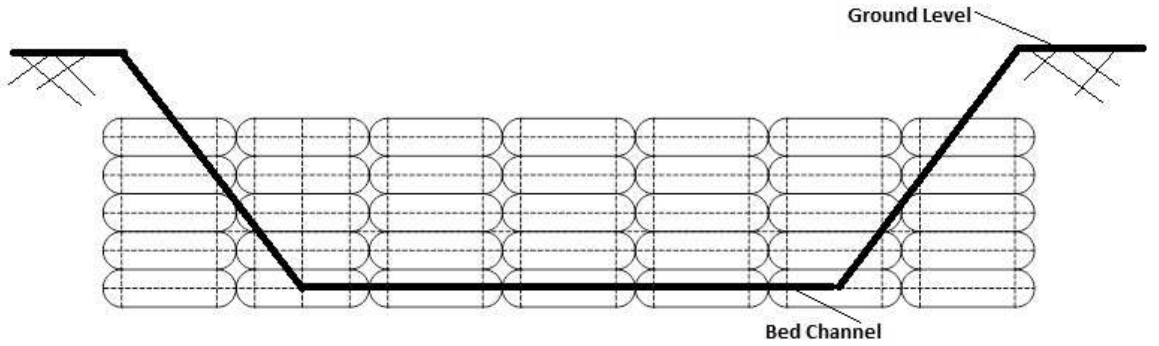
टकाऊ टायरचा उपयोग करून नाल्यावर बांधलेला बंधारा म्हणजे टायर बंधारा. बंधाराच्या मागील बाजूस पॉलीथिन कापडाचे अस्तरीकरण करण्यात येते. टायर बंधारा पाणी साठवणुकीचे काम करतो. आपघावेतील जास्तीचे पाणी बंधाराच्या सांडव्यामधून वाहून जाते. बंधाराची रचना आकृती क्रमांक १ मध्ये दर्शविली आहे.

टायरबंधारा बांधणीकरीता जागेची निवड:

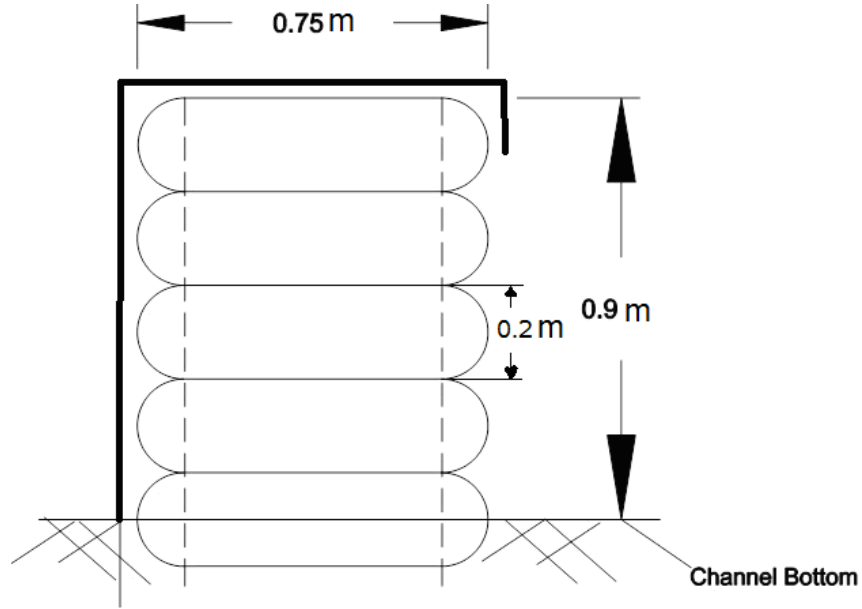
१. नाला तळाचा उतार ३ टक्के पेक्षा कमी असावा.
२. बंधाराच्या वरील व खालील बाजूस नाला सरळ असावा.
३. नाल्याची सरासरी खोली १ ते २ मी. असावी.
४. नाल्यास सुस्पष्ट काढ असावेत.

टायर बंधाराचे काटछेद:

१. माथा रुंदी - ०.७७ मी.
२. तळाची रुंदी - ०.७७ मी.
३. बाजू उतार (खालील बाजू) - ०:१
४. बाजू उतार (वरील बाजू) - ०:१
५. उंची - ०.९ मी.

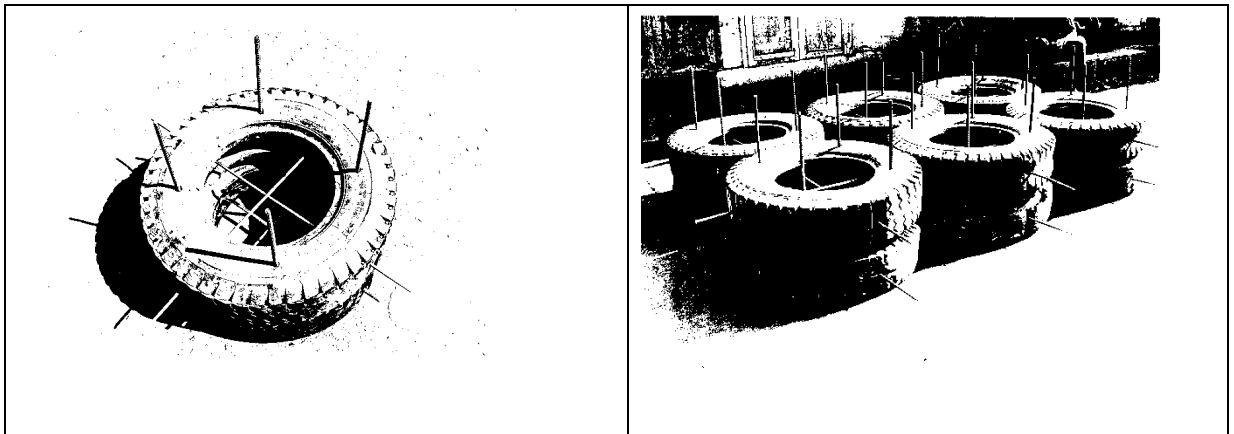
आकृती क. १ टायर बंधाराचा समोरून काटछेद

आकृती क . २ टायर बंधा-याचा बाजूने काटछेद

टायर बंधारा बांधण्याची कृती:

१. नाला तळात ०.१७ मी. खोल व १.० मी. रुंद पाया खोदणी करावी. पाया खोदणी नालाकाठात ०.७ मी. आत पर्यंत करावी. जेणेकरून बंधारा बांधणीस अधिक आधार मिळेल.
२. नालातळाची साफसफाई तसेच पायाखोदणी करून झाल्यावर टायर सरळ आळीने एकमेकांवर रचावे.
३. आकृती क्रमांक ३ मध्ये दाखविल्यानुसार टायर मधून लट्ट सळ्या उभ्या व आडव्या घालून नट व बोल्टच्या सहाय्याने एकमेकांत घट्ट बसवावेत.
४. टायरच्या मधील रिकामी पोकळी ही नाल्यात उपलब्ध दगडगोटे तसेच माती यांनी भरावी. जेणेकरून बंधाराच्यास अधिक मजबुती मिळेल.
५. ७७ लॅड (ग्रॅम प्रति चौरस मीटर) चे पॉलीथिन कापड बंधाराच्या मागील बाजूस अंथरावे. प्लॅस्टिक कापड बंधाराच्या मागील बाजूस नालातळात तसेच दोन्ही कडेच्या बाजूस पुरावे जेणेकरून पाणी झिरपणार नाही.

आकृती क . ३ टायर बंधारा बांधणी

टायर बंधान्याचे फायदे:

१. बंधारा बांधणीसाठी मध्यम आकाराच्या टाकाऊ टायरची गरज असते.
२. बांधकामासाठी कुशल कारागीरांची गरज नसते.
३. बंधान्याची योग्य काळजी घेतल्यास बंधारा दरवर्षी बांधण्याची आवश्यकता नसते.
४. वातावरणास हानीकारक अश्या टाकाऊ टायरचा बंधारा बांधण्यासाठी उपयोग करून पाणी साठवणूक करता येते.
५. टाकाऊ टायरचे सरासरी कार्यक्षम आयुर्मान १० ते १५ वर्षे अपेक्षित आहे.

टायर बंधान्याची स्थिरता:

बंधान्याच्या मजबूतीबाबत उपलब्ध शास्त्रीय मापदंडानुसार टायर बंधारा साठवलेल्या पाण्याचा दाबास सक्षम आढळला. बंधान्याच्या आकारात कोणताही बदल झालेला आढळला नाही वादळी वाऱ्यासह पावसातही बंधारा स्थिर आढळला. बंधाराबांधणीसाठी येणाऱ्या खचवि अंदाजपत्र तवता क्रमांक २ मध्ये दर्शविले आहे. टायर बंधारा बांधणीसाठी येणारा खर्च रुपये १७६५ प्रति मीटर इतका आहे.

तवता क्र. २ टायर बंधारा खचवि अंदाजपत्रक:

अ. क्र.	तपशील	एकक	संख्या	दर (रु.)	एकूण किंमत (रु.)
१.	जगेची साफसफाई व पाया खोदाई (६ × १.० × ०.१५ = ०.९ घनमी.)	घनमी	०.९	५६.३०	५०.६७
२.	नला काठात ०.५० मी. पर्यंत खोदाई (२ × ०.५ × १ × ११ घनमी.)	घनमी	१.०	५६.३०	५६.३०
३.	वापरलेल्या टाकाऊ टायरची संख्या (७×५ = ३५) व्यास - ७५ सेंमी व रुंदी २० सेंमी.	संख्या	३५	२००.००	७०००.००
४.	MS सळ्या मजबूतीकरीता १२ मीमी. (४ × ७ × १ मी. = २८ मी.)	टनज	१० किब्रॅ	५५.००	५५०.००
५.	नट व बोल्ट	संख्या	३०	१०	३००.००
६.	अस्तरीकरणासाठी कापड ७० (ब्रॅम प्रति चौ. मी.)	चौ. मी.	१४	२०	२८०.००
७.	टायरला छिद्र पाडणे	संख्या	१४०	२ प्रति छिद्र	२८०.००
८.	बंधारा बांधणी खर्च				४८०.००
एकूण					८९९६.९७
९.	२ टक्के इतर खर्च				१७९.९३
एकूण खर्च रु.					९१७६.९०
१०.	प्रति मीटर खर्च (रु. ९१७६.९०/५.२० मी.)				१७६४.७८
११.				प्रति मीटर खर्च रु.	१७६५.००